

HÆNGE- KØJER, TRYLLEDEJ OG NY- STRØGEDE LAGNER

Om fremtidens familiepolitiske vision

Af Tine Aurvig Brøndum

LOs næstformand konstaterer at vi ikke har en børnefamiliepolitik. Hun giver derefter sine visioner for hvordan fremtidens familiepolitik skal udformes for at skabe et sammenhængende familie- og arbejdsliv.

Kan en eventyrlig, tryk og rolig barndom hænge sammen med mænds og kvinders behov for, at realisere sig selv i bund på et moderne arbejdsmarkedet i et til tider opskruet tempo? Med velfærdssamfundets behov for alle hænder, i mange år, i et langt arbejdsliv?

Kan den det i dag og hvordan ser det ud i år 2020?

Hvilket forudsætninger kræver det af forældre, samfund, lønmodtagere, arbejdsgivere, de enkelte familier og arbejdspladserne?

Vi kan jo lade det komme an på en prøve og på en vision!

Indledning

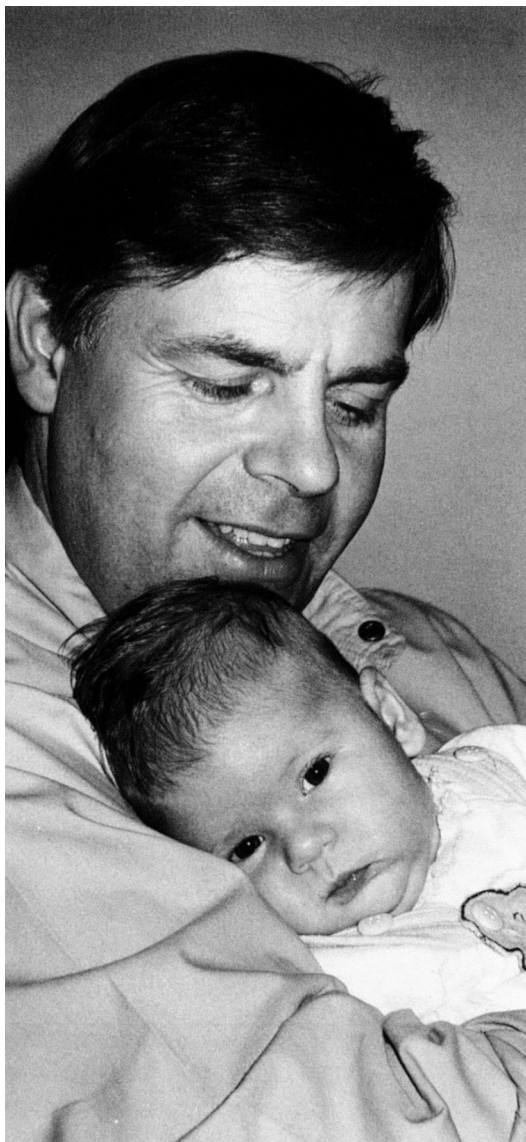
Vi har i Danmark ikke en børnepolitik, ej heller har vi en familiepolitik endsige en børnefamiliepolitik. Vi har en arbejdsmarkedspolitik, en uddannelsespolitik, en socialpolitik og en sundhedspolitik, som gør det nogenlunde godt på hver deres felter. Men vi mangler den sammenhængende vision og den sammenhængende tænkning i forhold til børnene, familien og sammenhængskraften med det daglige arbejde.

Det er her hvor velfærdssamfundet endnu skylder. Det skal være et område vi snart, i udviklingen af fremtidens samfund, tillader os at opdyrke i højere grad, både på den politiske og den finanspolitiske dagsorden.

Jeg er blevet bedt om at komme med en vision for fremtidens familie- og arbejdsliv og det skal være mig en fornøjelse; læn Dem blot tilbage og følg mig ind i børne-, familie- og livsgestillingsidyllen!

Visionen

I år 2020 har vi endelig opdaget at kvinderne er kommet på arbejdsmarkedet, at de befinder sig godt der – og at de har tænkt sig at blive der. Vi har fundet ud af, at der er store omkostninger forbundet med at familierne – og især børnene ikke længere har en primær omsorgsyder, der ikke skal tage sig af 1000 andre

LO har på sin seneste kongres lovet at komme med et udspil om fædre og forældreorlov. Pjece fra HK: Familiepolitik 1993.

ting ved siden af – på det professionelle arbejdsmarked.

Vi har gjort os selv den store tjeneste, at vi har erkendt, at familiens potentielle omsorgsydere karter rundt på arbejdsmarkedet og at vi for deres, vores egen og vores velfærdssamfunds skyld, gerne vil ha' dem der – og gerne vil ha' at de er både glade og sunde og lever lange liv.

I år 2020 har velfærdssamfundet for alvor visioner på familiernes – og på børnenes vegne. Der er alle mulige muligheder for at indrette dagligdagen, alt efter den enkeltes behov, behov der kan variere bl.a. med børnenes alder, den familiemæssige sammensætning, arbejdspladsernes forskellige karakter og den enkeltes situation i øvrigt.

At træde ind i de gratis daginstitutioner, er som at træde ind i Harry Potters vidunderlige verden og ingen forældre går nogensinde derfra med dårlig samvittighed. Det flyder med økologisk mælk og honning og man henter sine børn inden det bliver mørkt om vinteren, trætte, mætte og glade, sammen med rensetøj, dagligvarene og en karrygryde med pil-lede kartofler til hele familien.

Ingen børn krydser befærdede veje fra og til skolen, der i øvrigt bugner af fritidsaktiviteter, både for børn, men også for det øvrige lokalsamfund. Der er altid plads på et gymnastikhold, i kemilokalet laver Annes far mærkelige børnedrinks lørdag formiddag – og der er som regel een der fortæller historier fra de varme lande i filmsalen om tirsdagen mellem 17.00 og 18.30.

Vi indretter i vid udstrækning vores dagligdag selv, og vi har rige muligheder for fleksibilitet i forhold til orlovsordninger, arbejdstider og ferier. Når vi har skolesøgende børn har vi brug for alle vores 6 ugers ferie, men har vi små børn har vi måske kun brug for 4 ugers ferie og kan tage resten ud i daglig arbejdstid, som enkelte timer, som omsorgsdage, som halve dage – eller som hvad som helst! Der er sådan set frit slag.

Ligesådan er det med børnepasningsorloven. Både mor og far gør brug af denne mulighed og der er i princippet ikke mange be-

grænsninger på, hvorledes den kan afholdes. Parkerne bugner af fædre, mødre og små børn i alle aldre der trækker vejret igennem, i en travl hverdag, en omsorgsfuld barndom og et langt arbejdsliv.

Barselsorloven er oppe på et år og den er ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder, med store fordele for børn og for ligestillingen for begge køn. Far har gjort kritisk op med et arbejdsliv, der helt bogstaveligt tidligere har slidt ham ihjel og hans livskvalitet har fået et pift i den rigtige retning.

Og endelig har samfundet erkendt, at bedstemødre der holder lagnerne snehvide og nystrøgne, og som holder ungerne hjemme en hel uge, når de er snottede eller har fået mæslinger, de eksisterer simpelthen ikke længere: De er nemlig på arbejdsmarkedet – og både de og de unge forældre har brug for en anseelig slat omsorgsdage, for at holde sig og sine raske og sunde – og for i det hele taget at holde til det!

Sådan omtrent i hvert fald!!

Er De mon stadig med mig?

Det praktiske og det realistiske

Nu er det jo ingen sag, sådan at ønske frit fra alle hylder og lægger man en vision 20 år frem i tiden, så er der ikke mange bånd der binder. Det er let at slippe en ansvarlig holdning til statens finanser – og at sætte sig ud over den enkeltes ønsker til de kollektive aftaler. Ikke desto mindre mener jeg, at det giver mening at kaste sig derud, hvor man har smidt både livrem og seler, når man skal tænke fremtid. Hvis jeg nu skal gennemgå mine fritvalgsønsker lidt mere realistisk, så tror jeg slet ikke det ser så futuristisk og fantastisk ud, som det kan syne ved første blik.

Tiden

Tid er et centralt omdrejningspunkt, når vi taler om mange ting og navnligt når vi taler sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv. Vi har i Danmark en arbejdstid på omkring 37 timer om ugen – og sku' det nu være noget,

ku' man lidt frækt spørge? Og sku' det vel det?

Lad os forudsætte, at de fleste familier har 2 fuldtids udearbejdende forældre der hver især arbejder disse 37 timer om ugen – og hvor een eller i bedste fald begge forældre har mulighed for, at tilrettelægge arbejdstiden indenfor nogle rammer. Så skulle det vel nok kunne lade sig gøre at få tingene til at hænge sammen, uden at de små skal være de berømte og berygtede 10 timer i en gold institution.

At både småbørnsmødre og i særdeleshed småbørns fædre arbejder mere end alle mulige andre på det danske arbejdsmarked – og også langt mere end de 37 timer, der står i deres overenskomster er et ganske særligt dansk fænomen og det må den enkelte familie – den enkelte forælder selv være med til at påtage sig et ansvar over for.

Med småbørnsmødre, der i snit arbejder 36 timer (og det er vel og mærket inklusive den gruppe der stadig arbejder deltid, f.eks. 20 timer om ugen), og småbørnsfædre der arbejder langt mere end 40 timer, så må den første hurdle være, bare at få dem begge til at arbejde almindelig fuld tid.

Hvis man her oveni tilrettelægger sit arbejdsliv i de år, hvor man har små børn således, at man ikke skal bruge for lang tid på at transportere sig selv, så begynder der at tegne sig et mønster, som gør at jeg straks trækker vejret mere roligt.

Man kan have på fornemmelsen, når man skuer ud over arbejdsmarkedet og familielivet, at tingene har byttet roller. At arbejdet næsten fylder for meget i folks liv, giver for stor tilfredsstillelse og så at sige har udkonkurreret familielivet på en popularitets- og prioriteringsskala.

Man kan lidt populært sige, at et moderne arbejdsliv har bevæget sig derhen, hvor det er på arbejdspladsen vi realiserer os selv, det er også her der bliver vist os en daglig omsorg, det er ofte her vi har vores tætteste sociale relationer, vi har det sjovt når vi arbejder – og vi føler vi udretter noget meningsfyldt og vigtigt. (Arlie Hochschild; The Timebind 1997)

I forbindelse med de overvejelser, LO har

Et af de forbund som mest aktivt er gået ind i diskussionen om familie- og arbejdsliv er Kvindeligt Arbejderforbund. Billedet viser præsentationen af en pjecen "Fremtidens voksne - er nutidens børn" i 1988. I pjecen argumenteres for at fagbevægelsen aktivt skal rejse familiepolitiske krav ude i kommunerne (Foto.Ole Wildt. ABA).

gjort sig om velfærdssamfundet i fremtiden, viser det sig blandt LO's medlemmer, at det er næsten lige meget hvilken type job man bestrider og hvor på arbejdsmarkedet man befinder sig, så er arbejdet og arbejdslivet et væsentligt og vigtigt omdrejningspunkt for folk.

Til gengæld behøver de fleste af os bare at tænke på hvordan familielivet forløb i morges, for at vide at det nogen gange, måske endda ofte, kan virke som et lidt besværligt halehæng, vi navnlig bruger megen tid på at organisere os ud af.

Her har vi måske noget af forklaringen på at den enkelte familie prioriterer som de gør. Een ting er at far formentlig altid har ageret sådan, det nye er, at mor også har set det næsten hellige lys på arbejdsmarkedet – og så har vi balladen.

Jeg tror vi mangler at se tingene, både familielivet og arbejdslivet, i et langt større perspektiv; 35-45 år er et realistisk bud på hvor langt vores arbejdsliv strækker sig, alt efter hvor lange uddannelser vi tager og hvornår vi trækker os tilbage fra arbejdsmarkedet. I følge

Weekendavisen (sep. 2000), opererer vel-færdseksperter nu med tilbagetrækningsalder på op til 70 år. Gud bedre det! Trenden er i hvert fald nok, at arbejdslivet bliver længere for de flestes vedkommende og derfor kan vi måske også tillade os, at gøre det mere overkommeligt i den lange periode vi så taler om.

Vi må i højere grad se på de muligheder og de begrænsninger vi som arbejdskraft har i forskellige perioder af vores liv. Det skal vi som arbejdsmarkedets parter gøre, men den enkelte må også foretage en individuel øvelse, der går ud på at betragte sit arbejdsliv over tid – over lang tid oven i købet, og at erkende, at 'karrierespringet' og de vigtigste arbejdsår, måske ikke lige behøver at være placeret mens ungerne er 2 og 5 år.

Fleksibilitet

Fleksibilitet er ofte det store forløsende ord, når vi skal komme med bud på, hvordan vi løser konflikten arbejdsliv/familieliv. Nye undersøgelser viser imidlertid, at vi i stort omfang bruger en opnået fleksibilitet til at arbejde endnu mere.

Når vi som fagbevægelse har plæderet for fleksibilitet, i f.eks. arbejdets og arbejdstidens tilrettelæggelse, så har det jo overvejende været i et forsøg på at skabe en bedre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv/fritid.

Diskussionerne om denne fleksibilitet har imidlertid vist sig, at fylde mere i diskussionerne end realiteternes verden kan leve op til. Det er langt fra alle mennesker der til daglig har del i fleksibiliteten; mænd har det i lidt højere grad end kvinder og i alt er det kun omkring 65 % af den samlede arbejdsstyrke, der i større eller mindre omfang kan planlægge og styre f.eks. deres arbejdstid. Og det er langt færre blandt LO's medlemmer. Usvigeligt sikkert er det imidlertid, at den del af arbejdsmarkedet der har adgang til den ene eller anden form for fleksibilitet, har længere arbejdstid, end dem der har et mere traditionelt arbejde.

Der er måske ikke overraskende en køns-

forskel i mænds og kvinders måde at benytte fleksibiliteten; overordnet set kan man sige, at kvinders adgang til fleksibilitet, i vid udstrækning faktisk kommer familien til gode og omvendt er tendensen, at mænd bruger deres fleksibilitet til at arbejde endnu mere. (Agi Csonka; Det fleksible arbejde, SFI 99:8)

Fra bilen til bordet

Forleden hørte jeg et skønt udtryk; fra bilen til bordet. Hvad enten vi vil det eller ej, hvad enten vi orker eller ikke orker diskussionerne mere, så er det mænd, der langt oftere end kvinder bevæger sig direkte fra bilen til bordet, og det kan han stadig gøre i år 2000, fordi en anden har ordnet mellemregningerne med at hente fra institution, købe ind, sætte en maskine kogetøj over og lave mad.

Det er helt sikkert meget uretfærdigt over for den enkelte far og mand, men i forhold til de overordnede statistikker er vores kønsroller stadig gabende kedsommelige og traditionelle! Og det har konsekvenser for hvorledes både det daglige og det overordnede arbejdsliv former sig. Kedsommelige og traditionelle konsekvenser.

Det har vi naturligvis sat os ud over i år 2020. Når først far for alvor begynder at bruge sine orlovs- og omsorgsmuligheder, bliver familien igen et prestigefyldt rum. De unge forældre sidder ikke alene hjemme i sofahjørnet, med fornemmelsen af at være sat udenfor den pulserende virkelighed, fordi de i perioder tager sig kærligt af deres afkom. Mænd har i vid udstrækning gjort op med deres hektiske arbejdsliv, deres livskvalitet et steget betydeligt og deres sociale netværk er langt stærkere.

Mor og far skiftes i langt højere grad til at bevæge sig fra bilen til bordet – og arbejdsmarkedet, arbejdslivet er blevet langt mere facetteret og indholdsrigt, med 2 køn på lige betingelser rundt om bordet, på gulvet og bag skranken.

Denne bevægelse kan vi allerede i dag iagttage, mener jeg. Der er stadig flere fædre, der vælger anderledes livsstrategier i forhold til børn og familie. De har allerede i år 2000 sat

deres omsorgsreserve i aktivt spil, til fordel for alle. Tilgængæld kan vi ikke helt se at statistikkerne for mænds afholdelse af omsorgsdage, barns første sygedag, barsel og børnepasningsorlov stiger.

Og det er mig en kilde til stadig undren.

Barsel

Det er en LO kongres beslutning i løbet af denne kongres periode at tage hul på diskussionen om – og at arbejde målrettet for mere og længere barsel til fædre. Vi har ikke sat måltal på, men jeg ser for mig, at fædre i løbet af de næste 10 år kommer op på siden af kvinder med 14 uger. Således vil vi have 14 uger til mor, 10 ugers forældre orlov, hvor familierne selv kan vælge hvad der passer dem, og endelig 14 uger til far. Med ferie løber det op i næsten eet år og vi har som sådan investeret i børnenes robusthed. De er lidt større og mere klar til at møde omverden i en alder af 1 år, end når de blot er 6 måneder.

Hvordan får vi den barsel, vi så gerne under far? Ja, selve længden skal vi have det politiske system til at lovgive om. Lønnen – den fulde løn, der gør en udvidet orlov anvendbar, den skal fagbevægelsen sørge for. Det kan vi som hovedorganisation udsende som signal, men det er de enkelte forbund ude lokalt, der skal føre det i marken som et overenskomstkrav, og det vil sige at der fra fædres – og mænds eventuelle flere lønkroner skal veksles til bløde værdier.

Jeg bliver nødt til at tilføje, at den enkelte far naturligvis også har et slag at skulle slå. Skal vi som bevægelse kunne lægge et pres både på det fagpolitiske og det politiske system – så bliver vi nødt til at sikre os, at den kvote barsel fædre allerede nu har, rent faktisk bliver brugt i højere grad end tilfældet er det i dag. Det er op til hver enkelt far. Sålænge kun 50% tager de første 2 uger og under 20% tager uge 25 og 26, så er vores argumenter for at udvidde orloven yderligere, noget slatne.

Vi kan sige tingene, sætte fokus på dem og nuancere diskussionerne, men det er fædre

som gruppe – og det er i sidste ende den enkelte far som skal støde endeligt til kuglen!!

Hvis, som det bliver hævdet mange steder fra, at kvinderne virkelig har magten i familien, så må der sættes familiemæssig magt ind på, at få fædre til at holde deres barsel, ikke bare for den enkelte families skyld, men også for det solidaritetsprojekt, der går ud på i fremtiden, at sætte politisk pres bag om de forblommede vendinger, om at skabe en større sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv.

Og det handler her ikke om at skulle bruge aftener på kedelige møder og endeløse generalforsamlinger; det handler faktisk bare om at holde 'fri'. Hvor svært kan det vel være???

Børnepasningsorloven

Der er mange ting vi kan sætte i spil når vi taler tid; og børnepasningsorloven, som vi kender i dag, er een af dem. Jeg mener, at børnepasningsorloven skal komme så mange børn til gode, som overhovedet muligt og jeg mener at vi i aftalesystemet, kan åbne op for en meget bred fleksibilitet, som næsten kun fantasien sætter grænser for. I det omfang man kan aftale sig til andre måder, at afholde den på end de nuværende 8 uger, som den mindste periode, ude på den enkelte arbejdsplads, så er alle muligheder i princippet åbne.

Måske passer det bedre til ens job og til ens pengepung, hvis man kunne tage den på halvtid over 16 uger eller kvart tid over 32 uge. Måske det ville passe med en fast ugentlig fridag eller noget helt andet.

Min pointe er, at familierne har helt forskellige behov, alt efter hvor mange børn de har, og hvor gamle børnene er, hvordan far og mor hver især er bundet op på arbejdsmarkedet i forhold til hinanden – og hvordan mulighederne på forskellige dele af arbejdsmarkedet er. Arbejder man i vagter, hvor der skal være en bestemt bemanning, kan man ikke gå en time tidligere hver dag i vinterperioden, tilgængæld kan det måske lade sig gøre med 1 ugentlig fridag osv.

Det er ikke arbejdslivet, forældrene og bør-

I 1976 gik SID's Tåstrup afdeling ind i protesterne mod kommunalbestyrelsens forslag om at forhøje taksterne i kommunens børneinstitutioner. I den forbindelse byggede SID'ere en symbolsk daginstitution foran kommunens rådhus (Foto:Finn. ABA).

nene, der skal passe til orloven; det er orloven der skal passe til børnenes behov og et moderne familie-/arbejdsliv.

Daginstitutioner

Hvad er daginstitutionen for en størrelse og skal den spille en mere aktiv rolle i børns hverdag og i lokalmiljøet? I hvert fald er det en hjørnesten i børnenes liv og i forældres psykiske velbefindende.

Der kunne måske være lidt færre børn på stuerne og måske kunne institutioner i 2020 leve op til arbejdsmiljøloven som et minimum? Måske de kunne vaske ens tøj og ordne de daglige indkøb, bare engang imellem, og aftensmaden et par gange om ugen. De kunne måske også følge Freja til fodbold om onsdagen og gå på besøg hos kvarterets gamle.

Det kunne være at man havde både en hest og en abe på Månestuen og måske man kunne låne et par flamingoer i Zoologisk Have i den kolde tid. Det må også være muligt at overnatte i himmelsengen i atriumgården med sine bedste venner, engang imellem og spise græske oliven til morgenmad. Og endelig skulle det vel ikke være umuligt at samle så mange tøjklammer, at man ku' tjene ind til en kano!

Det at gi' børn en ordentlig barndom, i hvert fald til hverdag, hvor far og mor bolttrer sig i større eller mindre grad på et inspirerende arbejdsmarked, det er institutionernes rolle i fremtiden, og som sådan også et velfærdsprojekt.

Vi skal finde ud af hvor balancegangen er, mellem det daglige eventyr og det praktisk mulige og forsvarlige, men vi må på børne-

nes, familiernes og samfundets vegne, have ambitioner der strækker ud over perleplader, en ugentlig turdag og kold urtethe til frokost. Helt ærligt!

Ny service

I min frit-valg-på-alle-hylder-strategi for denne artikel, har jeg flere gange i ovenstående luftet tanken om, at institutioner kan bidrage med andre lettelser i det daglige, udover 'børneopbevaringen'.

Og her bevæger vi os ud på dybt vand. For det handler jo om, i hvor høj grad vi vil udllicite familielivet? Hvor mange af de ting, der tidligere og endnu er et dagligt omdrejningspunkt for familierne, kan familiestrukturen bære at vi lægger over på andre hænder? Er der en reel fare for at tømme familien yderligere for funktioner eller viger kedelige funktioner blot for et mere kvalitativt samvær?

Jeg har altid ment, at man skal flytte sit skidt selv, og det har jeg så troligt gjort, indtil jeg fik hjemmeservice. Jeg mener i princippet stadig, at man skal flytte sit skidt selv – især alle jer andre – jeg har bare ikke tid til det lige nu – og så er det i øvrigt nogle af de bedste penge jeg nogensinde har givet ud.

Nu har jeg ikke små børn længere, men jeg kan sagtens se charmen – og den daglige lettelse – i at hente mit barn i børnehaven, hvor der står en indkøbspose fra SuperBrugsen klar med dagligvarer, og hvor der er tilberedt et godt nærende måltid til hele familien, som blot skal varmes. Sagtens kan jeg se det! Jeg kan se for mig, navnlig kvinders dagligdag hænge bedre sammen.

Men jeg må i næste hug bekymre mig om, hvordan det nu er, at mine og andres børn skal lære at sortere en koge- og en kulørt vask, skal vide hvordan en moden avocado føles, og hvorfor det er bedre at bruge brun sæbe end Ajax i den daglige rengøring. For det mener jeg i allerhøjeste grad hører med til at være et helt menneske. Et helt menneske med en fornemmelse for, hvordan man bedst ernærer sig og sine, hvordan man holder den værste allergi og andre skidte ting fra døren med en se-

riøst og ordentlig rengøring. Og så mener jeg faktisk, at det højner livskvaliteten med hvidt – og ikke lyserødt undertøj...i det små, i hvert fald.

Jeg vil gerne lidt stramtantet tilføje, at det faktisk er min erfaring, at det er ligeså givende at smække en ordentlig pizza sammen med sine unger, som det er at tage et slag ludo.

Betaling

Som jeg antydede i min indledning, forstår jeg ikke sondringen mellem det at skulle betale tårnhøje takster for daginstitutioner, mens skolen er gratis – eller i hvert fald næsten gratis.

Vi har jo erkendt allerede i år 2000, at børns liv også bliver beriget af at være ude blandt andre børn, at børn der kommer fra socialt svage hjem, faktisk har rigtig godt af at være i institution. For ikke at tale om, hvad institutionerne – og skolen kan byde på, ved et yderligere kvalitetsløft.

Som et minimum, kan man jo undre sig over den bagvendte måde, hvorpå kommunerne vælger at belaste familierne økonomisk på. Jeg mener, at man måske allerede i morgen bør udregne gennemsnitstakster for børnepasning i alle aldre.

Som det er nu er udgiften til børnepasning jo præcis omvendt proportional med familiernes indkomst. Man kan sagtens lette de unge familier, og brede belastningen ud i forhold familiernes indtægter. Det må da være enkelt – og det kunne være en start.

Omsorgsdage

Omsorgsdage er for mig at se, et helt centralt omdrejningspunkt i en familiepolitisk vision. Børn blive syge – de bliver bl.a. syge af at være i daginstitutioner og af at være udsat for mange forskellige slags små baktusser hver eneste dag. Bedstemødrene, der bor i behagelig gåafstand fra hjemmet – og som i øvrigt ikke er på arbejdsmarkedet, de findes stort set ikke mere. De kan i hvert fald ikke bruges som samfundets overordnede strategiske løs-

ning på et problem, som alle børnefamilier uden undtagelse har i større eller mindre grad!

Jeg ved godt, at der er mange lønmodtagere, som mener at børnefamilierne får i hoved og r., bogstaveligt talt – og at det kan være svært at påkalde sig mere solidaritet. Jeg er ikke enig, vil jeg gerne understrege. Men jeg tror, at vi skal have en anden strategi i forhold til netop omsorgsdagene, en dobbeltstrategi; nemlig at det er noget vi går efter, både til familierne med små og mindre børn, men også til seniorer over 55 år.

Dels mener jeg, det er rimeligt og at behovet er tilstede, dels mener jeg det solidariske projekt i den dobbelte strategi breder sig ud og vil kunne få tilslutning blandt en langt bredere kreds.

Karriere

Og så til slut; måske vi skulle gribe lidt i egen barm og selvforståelse, som forældre en gang imellem, i forhold til den vanskelige balancegang mellem det at have både karriere og familie.

Dels kan vi jo iagttage, at det stort set kun er kvinder det er et problem for, samtidig med at fleste familier rent faktisk har TID tilovers på kontoen, i form af omsorgsdage, barsel og børnepasningsorlov, der for fars vedkommende langt fra altid bliver brugt. Dels kan man få den opfattelse, at snart sagt alle, der blot har haft et fast job i mere end 3 måneder, har gang i en karriere.

Som sådan bliver det med karrieren en lettere opblæst ting; hvis det er sådan een man kan have indenfor 37 timer om ugen i et almindeligt, ikke specielt stresset job, så skulle også det vel være til at overse.

Jeg mener, at vi kunne gøre os selv en tjeneste, ved at have et lidt mindre højtideligt forhold til vores arbejde. Helligt er det jo i hvert fald ikke. En ændret selvforståelse vil i sig selv, for nogle mennesker, kunne flytte et par kilo fra de byrder vi slæber rundt med på skuldrene. Og her griber jeg gerne i egen barm.

Jeg har forsøgt at argumentere for, at min vision, som jeg tror jeg har tilfælles med mange mennesker, ikke er hverken fantastisk, særlig urealistisk – og måske endda heller ikke særlig langt væk. Vi er på vej, på en lang række felter, og på nogle felter er vi endda længere fremme end det faktiske behovet, ser det ud som om.

En sammenhængende politisk vision for barndommen og familielivet skal vi imidlertid have, og jeg ser frem til der åbner sig et rum for en sådan diskussion.

Abstract

Tine Aarvig Brøndum: Hammocks, play-dough and newly ironed sheets, Arbejderhistorie 4/2000, s. 129-137.

The writer, who is vice-chairman of the LO (the Danish national trade union federation), states that in Denmark we still do not have a politic/policy for families with children. She then goes on to give her vision of how the future politics of the family should look so that family life and working life can function harmoniously together. The first thing that should finally be recognised is that both mother, father and grandparents are all employed in the labour market. Therefore a key functioning principle to ensure a coherence in daily life is flexibility at work and in day care institutions, which should have a widening of their areas of responsibility and in leave and labour market arrangements. The LO will work for an improvement of the arrangements which take into consideration family life but it also requires, in return, men to begin to use some of the arrangements for leave of absence which already exist.

Tine Aarvig Brøndum
Næstformand i LO, Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12
1634 København V
Tlf: 35 24 60 00
e-mail: Tine_Aarvig_Brøndum@net.dialog.dk